

**Konkurs Polonistyczny
dla gimnazjalistów województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

Gratulujemy osiągniętych wyników w etapie rejonowym.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

- 1. wpisz swój kod na karcie odpowiedzi do zadań otwartych** zgodnie z poleceniem komisji konkursowej;
- 2. masz do rozwiązania 20 zadań, w tym:**
  - a.** zadania 1–19 to **zadania otwarte**; punktacja za każde z tych zadań podana jest przy numerze zadania; odpowiedzi na zadania udzielaj w wyznaczonych do tego miejscach;
  - b.** zadanie 20 to wypracowanie, za które możesz otrzymać maksymalnie 20 punktów (rozwinięcie tematu: 8 punktów; kompozycja: 2 punkty; styl: 2 punkty; język: 4 punkty; ortografia: 2 punkty; interpunkcja: 2 punkty);
  - c.** zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane;
- 3. za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie 80 punktów;**
- 4. używaj długopisu (pióra) tylko z czarnym tuszem (atramentem);**
- 5. uważnie czytaj wszystkie polecenia;**
- 6. po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi;**
- 7. czas rozwiązywania zadań: 120 minut.**

Powodzenia!

Część I
Znajomość i interpretacja filmu Bruno Monsaingeona
Piotr Anderszewski. Podróżujący fortepian

Zadanie 1.

Jaką funkcję pełnią ujęcia torów kolejowych wykonane z jadącego pociągu? (0–1)

Zadanie 2.

W filmie często pojawiają się ujęcia dłoni Piotra Anderszewskiego na fortepianie. Nazwij plan i określ jego funkcję. (0–2)

Część II
Analiza i interpretacja utworów poetyckich: Stanisława Barańczaka,
Marka Grechuty, Czesława Miłosza, Agnieszki Osieckiej

Agnieszka Osiecka *Życie nie stawia pytań*

Życie nie stawia pytań,
życie po prostu jest,
czasem zębami zgrzyta,
a czasem łasi się jak pies.

A Ty, który wszystko wiesz,
znasz wszystkie kwasy i zasady –
powiedz nam, jak to jest
po tamtej stronie lady...
A Ty, który wszystko znasz,
terminy, święta i zagłady –
powiedz nam jak jest tam,
po tamtej stronie lady...

Czy się tam sieje zboże,
czy się po prostu trwa,
czy jest tam jakieś morze,
czy jest taki ktoś jak ja?

Życie nie daje nagród,
życie nie daje wiz,
życie to trochę szabru,
a bardzo rzadko czysty zysk.

A Ty, który wszystko wiesz,
znasz wszystkie kwasy i zasady –
powiedz nam, jak to jest
po tamtej stronie lady...
A Ty, który wszystko znasz,
terminy, święta i zagłady –
powiedz nam, jak jest tam,
po tamtej stronie lady...

Zadanie 3.

Jaki środek poetycki zastosowano w wersie *Życie nie stawia pytań?* (0–1)

Zadanie 4.

Nazwij adresata wiersza i podaj (swoimi słowami) trzy dowody na prawdziwość Twojego stanowiska. (0–4)

Zadanie 5.

Jaką funkcję pełni w wierszu *Ikar*? Uzasadnij. (0–2)

Marek Grechuta *Sztandar Ikara*

Sztandar Ikara – z piór jego lotu
Skrzydła go miały unieść wysoko
Lecz nie uniknął w locie kłopotów
I nie dorównał białym obłokom

Gdy kruche skrzydła z piór ulepione
Które miał pierwszy lotnik w przestworzach
Zniszczyło słońce – z rąk odklejone
Spadły z Ikarem prosto do morza

Następny Ikar ze stali toczy
Silne ramiona przeciwko burzy
Aby polecieć gdzie niosą oczy
Gdy niebo piękne widoki wróży

Promieni słońca już się nie boi
Lotnia to namiot przeciwpromienny
Na szczycie góry Ikar znów stoi
Wzbija się ponad krajobraz zmienny

Masz mieć Ikarze oprócz swych skrzydeł
Nerwy stalowe jak szkielet lotni
Byś się nie lękał nieba strasydeł
Patroni lotu są bardzo psotni

Gdy mgła się skradała albo zawieja
Oczy jak sokół – kamienny spokój
Abyś tam w locie się nie rozklejał
Abyś powrócił na ziemi cokół

Zadanie 6.

Podaj, jakich Ikarów wymienia w wierszu Marek Grechuta. (0–2)

Zadanie 7.

Podaj dwie cechy, jakimi powinien odznaczać się współczesny Ikar. (0–2)

Zadanie 8.

Wyjaśnij epitet *kamienny spokój*. (0–1)

Zadanie 9.**Czego symbolem jest w wierszu *słońce*? (0–1)****Zadanie 10.****Porównaj sposób myślenia osób mówiących w tekstach Czesława Miłosza i Agnieszki Osieckiej. (0–2)**

Czesław Miłosz

(…)

Strach mojej wczesnej młodości: że wydorosłeję, to znaczy stracę zapal do zajmowania się
sprawami umysłu. Ale przekroczyłem siedemdziesiątkę, żyjąc bezustanną ciekawością, pasją,
dążeniem.

Agnieszka Osiecka *Po sześciu latach*

(…)

Ja przepraszam, że nie przyszedłam
na ten dworzec wtedy tam.

Tłumaczyłam wszystko w listach –
nie pomogły listy nam.

Ja przepraszam, dziś bym przyszła
na ten pociąg siódma dwie.

Zadanie 11.**Jaki środek poetycki zastosowano w wyróżnionych fragmentach? Określ jego funkcję. (0–2)**Stanisław Barańczak *Księżycowy Pierrot (Pijany księżycem)*

Poeta pod światłem wzrok,

Odurza się napojem świętym,

Ku niebu zwraca bladą twarz

I znów pochłania wino światła,**I znów** księżyc pije blask.**Zadanie 12.****Wyjśnij metafory zastosowane w poniższej strofie. (0–2)**Stanisław Barańczak *Księżycowy Pierrot (Noc)*

Mroczne, groźne ćmy-olbrzymy

Śmierć zadały blaskom dnia.

Horyzontu księga trwa

Zatrzaśnięta i milcząca.

Zadanie 13.**Kto jest bohaterem lirycznym *Pieśni o szubienicy*? (0–1)**Stanisław Barańczak *Księżycowy Pierrot (Pieśń o szubienicy)*

Drewniana dziewczka

O długiej szyi

Ma jego panią

Ostatnią być.

To nie przelewki,
Kiedy już czeka
Drewniana dziewczka
O długiej szyi

Zwisa jej z karku
Konopny warkocz –
Chętnie za szyję
Obejmuje łotra,
Drewniana dziewczka.

Część III

Rozumienie książki *Ludzie, ludzie...* Ewy Woydyłło

Zadanie 14.

Wpisz do tabeli numerację odpowiadającą poniższym opisom. (0–10)

Opis	Numer
Czyż to nie paradoks, że niektórzy ludzie im są starsi, tym bardziej przywiązują się do przedmiotów? Czyż sam wiek i doświadczenie życiowe nie uczą tego, by cenić wartości duchowe bardziej niż materialne? Tymczasem w wielu ciasnych mieszkankach dziadków i babć niemal pod sufit pięrzą się sterty starych gazet i pudeł ze szpargałami.	
Dawniej dzieci patrzyły na starszych do góry, dzisiaj patrzą na nich z góry, a gdy podrosną, to głównie wpatrują się w siebie.	
Kto kiedykolwiek podarował znajomym słoiczek marynowanych grzybów z własnego zbioru i nigdy nie dowiedział się od nich, jak im smakowały, ten wie, o czym będzie ten rozdział. Będzie o ludziach bez ogłady lub, jak to się mówi, bez kindersztuby.	
Ludzie o cechach osobowości antyspołecznej, o niskim poziomie empatii i sympatii do innych oraz osoby dysforyczne, czyli drażliwe, neurotyczne i skłonne do negatywizmu.	
Moje dzieci na przykład najczęściej uzyskiwały zgodę na niepochwalone przeze mnie zachcianki, akurat gdy rozmawiałam przez telefon. Jakims szóstym zmysłem wyczuwały, że wtedy nie wdam się z nimi w negocjacje, tylko dla świętego spokoju pokiwam głową na "tak", o cokolwiek by poprosiły.	
Nie trzeba być uczonym, by zauważyć, że nieproszone rady to nic innego, jak zawołowana krytyka i pouczanie ubrane w pocziwe szatki troskliwości.	
Świadomie dążysz do sukcesów i je osiągasz. Niełatwo ci jednak czerpać satysfakcję i radość ze swych dokonań.	
To osoby chronicznie niezadowolone i to nie tylko z tego, co jest, lecz również z tego, co było i co będzie.	
To urodzeni komedianci, trefnisie, kawalarze, konferansjerzy, kabareciarze.	
W opisach kładzie się nacisk na pozbawianie ludzi energii, wprawianie ich w stan dezorientacji i popłochu, wymuszanej ofiarności lub w osłabienie fizyczne i psychiczne.	

1 – chomiki; 2 – histrionicy; 3 – klótlwi;
4 – malkontenci; 5 – manipulanci; 6 – narcyzy;
7 – nieokrzesani; 8 – perfekjoniści; 9 – wampiry energetyczne; 10 – wścibscy.

Zadanie 15.

Na podstawie poniższych zdań zdefiniuj wyróżnione słowa. (0–3)

A. Krótko mówiąc, obrażalscy są niedojrzali emocjonalnie i niewyrobieni **interpersonalnie**.

B. Są to osoby niecierpliwe, źle znoszące przeciwności i nieodporne na **frustrację**, uparte i drażliwe na swoim punkcie.

C. Sprawiają wrażenie wyluzowanych, a w rzeczywistości są pełnymi kompleksów egocentrycznymi **mizantropami**, łatwo wpadającymi w uzależnienia, manie i fobie lub depresję.

Część IV

Michał Rusinek *Pypcie na języku* Poprawność językowa

Zadanie 16.

Spośród podanych słów wybierz właściwe i uzupełnij luki tak, aby zachować sens wypowiedzi. (0–5)

abstrakcyjnymi, alternatywą, emblematyczną, ewolucji, ironia, opozycja, regres, rzeczywistością, tożsamość, wyobrażeniem

Ernst Cassirer twierdził, że ..... dla rozumu jest mit. Cechą charakterystyczną myślenia mitycznego jest brak podziału na byt i myśl, świat wyobrażony miesza się ze światem realnym: istnieje tylko jeden plan rzeczywistości, nie ma rozgraniczenia między przedmiotem a ....., rzeczą a słowem. Co więcej, w myśleniu mitycznym "nie ma możliwości wyjścia poza to myślenie, spojrzenia na nie z boku, ani też porównania myślenia z .....", a świadomość ograniczona jest do prostego istnienia. Przypomina to komentowany przez Jarosława Marka Rymkiewicza artykuł Mickiewicza *O ludziach rozsądnych i ludziach szalonych*, w którym pojawia się właściwie ta sama ..... Szaleństwo jest formą myślenia mitycznego, w którym istnieje ..... słowa i czynu – jak w przypadku Reytana, którego słynny czyn Mickiewicz analizuje.

Cassirer zastąpienie idei racjonalnych ideami mitycznymi uważałby za ..... Dzięki ..... rozwinęliśmy umiejętność operowania pojęciami ..... oraz relacjami wychodzącymi daleko poza prostą tożsamość. Figurą ..... dla myślenia racjonalnego będzie .....: pozwalająca spojrzeć krytycznie na mechanizmy myślenia – i mitycznego, i racjonalnego – i je weryfikować.

Zadanie 17.

Poniższe zdania zawierają błędy i/lub niezręczności stylistyczne. Zapisz ich poprawną formę. (0–10)

A. Natalka! Basia! Nie zabierajcie koleżance tornistra.

B. Czy macie ochotę na torta?

C. Sąsiad Antka posiada żonę i dwie córki.

D. Owszem, pomogę ci, ponieważ mam chwilę czasu.

- E. Zadzwoiła do mnie kiedyś pani z banku i zapytała, czy rozmawia "z panem Michałem Rusinek".
- F. Nasz bohater "zapisał się do karawanny, która ruszała do Egiptu".
- G. Na dzień dzisiejszy nie można jeszcze kupić nowej książki Wisławy Szymborskiej.
- H. Pani Dyrektor! Mam nadzieję, że ten tort będzie dla pani pamiątką na długie lata.
- I. Z prawdziwymi faktami nie można dyskutować.
- J. Urodzinowy tort kroją bracia Cugowscy oraz ich syn Krzysztof Cugowski.

Zadanie 18.

Wyjaśnij, na czym polega żart językowy w poniższych zdaniach. (0–6)

- A. Idę do restauracji. Kelner pyta, czy zjem zupkę, drugie danie, deser i kawusię. Zamawiam, przynosi. Potem pyta, czy przynieść rachunek. Zupka była zupką, danie było daniem, deser deserem. Ale rachunek był rachunkiem.
- B. (...) regionalne centrum krwiodawstwa w Krakowie znajduje się przy ulicy Rzeźniczej.
- C. Awaria toalety. Prosimy załatwiać się na własną rękę.
- D. W Poznaniu był kiedyś zakład krawiecki, nad którym wisiał szyld: "Spodnie. Rok założenia 1912".
- E. Nieopodal Torunia na przydrożnej restauracji jest napis: "Organizujemy sylwestry. Dowlone terminy".
- F. Moja ulubiona fraza, autorstwa Łukasza Płuciennika, brzmi: "Trener spojrział na zegarek, by dać swoim zawodnikom ostatnie wskazówki".

Część V

Znajomość Listów niezapomnianych Shauna Ushera

Zadanie 19.

O co proszą w swoich listach: (0–3)

- A. Maria Stuart
- B. Robert Pirosh
- C. Karol Dickens

Część VI

Wypracowanie

Zadanie 20.

Tytułowa bohaterka powieści Markusa Zusaka *Złodziejka książek* to barwna osobowość. Nadaj tytuł swojej pracy, który odzwierciedli jej najważniejszą – Twoim zdaniem – cechę charakteru. Wzorując się na sposobie pisania Ewy Woydyłło, napisz pracę o Liesel Meminger, udowadniając przykładami z jej życia, że Liesel jest tym typem człowieka, którego nazwałaś/eś w tytule wypracowania.

BRUDNOPIS